

DỰ ÁN ĐẠI SỰ KÝ BIỂN ĐÔNG

Bản Tin Biển Đông Số 35

Tuần từ 10/08 - 16/08/2020

Thực hiện: Nguyễn Nhật Minh

Nguyễn Thế Phương

Lê Đức Tâm

Biên tập: Nguyễn Trịnh Đôn

Nguồn tư liệu: Nhóm South China Sea News

8/2020

Các cộng tác viên: TS. Nguyễn Nhật Minh phụ trách phần tin tiếng Anh, tiếng Việt và tiếng Trung; Nguyễn Thế Phương phụ trách phần quân sự; Lê Đức Tâm phụ trách theo dõi và tổng hợp thông tin thực địa qua bản đồ AIS.

TS. Nguyễn Trịnh Đôn là thành viên Dự án Đại Sự Ký Biển Đông.

Dự án Đại Sự Ký Biển Đông – The South China Sea Chronicle Initiative (SCSCI) là một dự án độc lập, phi lợi nhuận, phi chính trị với sứ mệnh xây dựng các biên niên sự kiện, tổng hợp và hệ thống hoá tư liệu, thông tin về các chủ đề quan trọng của tranh chấp Biển Đông theo tiêu chuẩn khoa học, đa chiều. Mục đích của Dự án nhằm góp phần cung cấp tư liệu và một bức tranh tổng thể và hệ thống về diễn tiến tranh chấp Biển Đông, giúp các nhà phân tích và hoạch định chính sách có thể hiểu được thực sự bản chất tranh chấp và có những đánh giá, giải pháp đúng đắn, đem lại công bằng và hoà bình, hướng tới an ninh và hợp tác bền vững trong khu vực.

Website: <https://dskbd.org/> | Email: sukybiendong@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/daisukybiendong/>

Twitter: <https://twitter.com/TheSCSCI>

Chúng tôi xin chân thành cảm ơn những kỹ sư trong lĩnh vực dầu khí, tàu biển, sỹ quan và cán bộ hải quân và kiểm ngư, chuyên gia phân tích thực địa trong và ngoài nước đã có những góp ý rất giá trị cho phần tổng hợp thông tin hoạt động Hải cảnh của Trung Quốc tại lô 06.1 của Việt Nam. Mọi lỗi hay sai sót nếu có thuộc về chúng tôi.

Bản tin có sự hợp tác với **nhóm South China Sea News**. Nhuận bút cho cộng tác viên và tư liệu cho bản tin được tài trợ bởi **quỹ tài chính chung của Dự án Đại Sự Ký Biển Đông, được duy trì bởi nhiều nhà tài trợ**. Xem thông tin các nhà tài trợ tại <https://dskbd.org/nha-tai-tro/>.

Các ấn phẩm của Dự án Đại Sự Ký Biển Đông không nhất thiết thể hiện quan điểm của tất cả thành viên và cộng tác viên, hay các nhà tài trợ Dự án Đại Sự Ký Biển Đông. Bản quyền các ấn phẩm thuộc về các tác giả, dịch giả và Dự án Đại Sự Ký Biển Đông. Mọi sự sử dụng lại hay trích dẫn phải ghi rõ nguồn và dẫn link tới bài gốc trên Dự án Đại Sự Ký Biển Đông. Sử dụng cho mục đích thương mại phải được sự đồng ý bằng văn bản của Dự án Đại Sự Ký Biển Đông.

Tài khoản tài trợ cho Dự án Đại Sự Ký Biển Đông: Paypal: sukybiendong@gmail.com; Chuyển khoản: Hoàng Việt. Số tài khoản: 207503269. Ngân hàng ACB (Asia Commercial Bank).

MỤC LỤC

I- TOÀN CẢNH HẢI CẢNH 5402 XÂM NHẬP LÔ 06.1	3
II- CHUYỂN ĐỘNG ASEAN	6
Đánh giá về hiện trạng và các vấn đề trong lãnh vực an toàn hàng hải của Việt Nam	6
Ngày 8/8, ASEAN ra tuyên bố về hoà bình và ổn định ở khu vực	6
Tư lệnh Hải quân Philippines: Hải cảnh Trung Quốc duy trì hiện diện thông qua luân phiên	7
III- CHUYỂN ĐỘNG ẨM ĐỘ DƯƠNG - THÁI BÌNH DƯƠNG	8
Nhật Bản cho Việt Nam vay vốn ODA trị giá 36.626 tỷ yên để đóng mới 6 tàu cảnh sát biển theo công nghệ Nhật Bản	8
Bộ trưởng Ngoại giao Nhật Bản thăm các nước Đông Nam Á	8
Điện đàm Bộ trưởng Quốc phòng Nhật Bản - Indonesia	9
Nhật Bản sử dụng quan hệ đối tác công tư để xuất khẩu thiết bị quốc phòng sang Indonesia, Ấn Độ, Malaysia và Việt Nam	10
Nước Anh thời hậu Brexit, các nhà lập pháp bảo thủ bắt đầu tập trung vào Trung Quốc	10
Ngoại trưởng Mỹ Michael Pompeo thăm các nước Đông Âu	11
Tổng thống Hoa Kỳ Donald Trump: Mọi quan hệ tuyệt vời với Tập Cận Bình đã thay đổi, cần nhắc thay thế Bộ trưởng Quốc phòng	11
Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ ra thông cáo Viện Khổng Tử là phái bộ nước ngoài	12
IV- CHUYỂN ĐỘNG TRUNG QUỐC	13
Thư trưởng Ngoại giao Trung Quốc: Quay lại Chiến tranh lạnh là lỗi thời	13
Các cuộc thám hiểm khoa học ở Biển Đông	13
Ngư dân Trung Quốc được chính quyền địa phương hướng dẫn không tới gần quần đảo Senkaku	14
V- GÓC QUÂN SỰ	14
Căng thẳng Trung – Đài – Mỹ, Mỹ-Bắc Kinh gia tăng tập trận	14

Tên lửa DF-26, thiết giáp đổ bộ Type 05 và máy bay ném bom H-6J	16
Mỹ triển khai máy bay ném bom chiến lược tới Ấn Độ Dương	18
Nhật Bản sẽ xây dựng một căn cứ quân sự ở đảo Magee	18
Biển Đông: Bắc Kinh ra lệnh quân đội không nổ súng trước trong đối đầu với các lực lượng Mỹ	18
Đài Loan gia tăng ngân sách quốc phòng kỷ lục, mua máy bay chiến đấu Mỹ	19
Phân tích: Các kế hoạch quân sự của Mỹ tại Biển Đông, Tây Thái Bình Dương	20
VI- PHÂN TÍCH/BÌNH LUẬN	21
Nguy cơ chiến tranh Mỹ-Trung	21
Richard Hass: Chiến tranh lạnh Mỹ-Trung không phải tất yếu, nhưng nguy cơ đã cao hơn so với trước đây	22
Ian Storey: Tại sao Trung Quốc không triển khai máy bay chiến đấu tại Trường Sa?	23
Phillip C. Saunders: Khả năng chỉ huy và kiểm soát các chiến dịch viễn dương của PLA	24
James Holmes: Sự kiện Cozier qua con mắt người Trung Quốc	25
Christian Vicedo: thách thức từ dân quân biển Trung Quốc đối với Philippines	26
Jonathan G. Odom: Thế giới đang cho phép Trung Quốc thắng trò chơi pháp lý như thế nào?	27
Malcolm Jorgensen: Trung Quốc đang đảo ngược trật tự dựa trên luật lệ từ bên trong	28
David Hutt: Bắc Kinh không hiểu chủ nghĩa dân tộc chống Trung Quốc của Việt Nam	29
VII- NGHIÊN CỨU KHOA HỌC/BÁO CÁO CHUYÊN SÂU	30
Congressional Research Service (6 August 2020) U.S.-China Strategic Competition in South and East China Seas: Background and Issues for Congress	30

I- TOÀN CẢNH HẢI CẢNH 5402 XÂM NHẬP LÔ 06.1

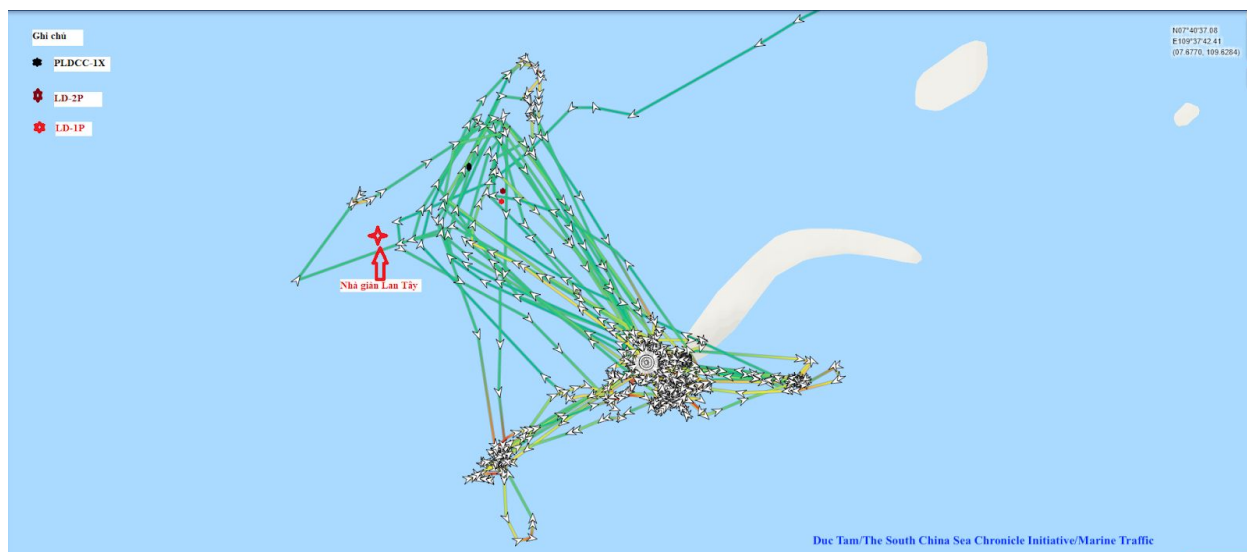
Tàu hải cảnh 5402 (tên cũ là hải cảnh 3401) có kích thước 99 x 15m, lượng giãn nước 4000 tấn, tốc độ tối đa được thiết kế là 19,1 hải lý/giờ với tầm hoạt động 12.000 hải lý. Tàu thuộc lớp Zhaolai. Đây không phải là tàu lớn trong số các lớp tàu hải cảnh của Trung Quốc. Các tàu trong lớp này phần lớn không trang bị vũ khí mà chỉ có vòi rồng và vũ khí nhỏ, nhưng cũng đã lớn hơn nhiều so với các tàu thực thi pháp luật hoặc hầu hết các tàu hải quân của các nước láng giềng. Điều này khiến chúng trở nên lý tưởng cho các hoạt động va chạm hay đe dọa, và nếu cần thiết, có thể xua đuổi các tàu khác mà không cần sử dụng vũ lực gây chết người.¹

Được trang bị cho lực lượng Hải cảnh Trung Quốc từ ngày 10/1/2014 và được bố trí hoạt động tại Biển Đông, hải cảnh 5402 đã từng có hoạt động ngăn chặn các tàu Philippines tiếp tế cho binh sỹ đóng quân tại Bãi Cỏ Mây (quần đảo Trường Sa) vào tháng 2/2014. Tháng 5/2014, tàu tham gia hộ tống giàn khoan Hải Dương 981 hoạt động trong vùng đặc quyền kinh tế Việt Nam. Trong chiến dịch này, hải cảnh 5402 đã sử dụng vòi rồng tấn công, ngăn cản các tàu Việt Nam áp sát giàn khoan Hải Dương 981. Trong những năm tiếp theo, tàu thường xuyên hiện diện ở những địa điểm mà Trung Quốc yêu sách trong vùng đặc quyền kinh tế của các nước Đông Nam Á như khu vực bãi cạn Scarborough, khu vực Nam Luconia, khu vực Bãi Cỏ Mây. Và từ 4/7 tới nay, tàu duy trì hiện diện ở Bãi Tư Chính với các chiến dịch tiếp cận các mỏ khí tại lô 06.1 của Việt Nam.

Hải cảnh 5402 bắt đầu rời Tam Á di chuyển xuống Biển Đông từ ngày 1/7/2020. Sau khi dừng tại khu vực đá Subi từ chiều 2/7 đến sáng 3/7, Hải cảnh 5402 rời Subi di chuyển xuống đến khu vực Lô 06.1 vào sáng 4/7. Từ ngày 4/7 đến 15/8/2020, Hải cảnh 5402 đã thực hiện tổng cộng 15 lần tiếp cận giàn khai thác, mỏ và giếng khai thác đang hoạt động của Việt Nam tại Lô 06.1 vào các ngày 4, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27, 30/7 và 3, 6, 9, 12, 15/8/2020.

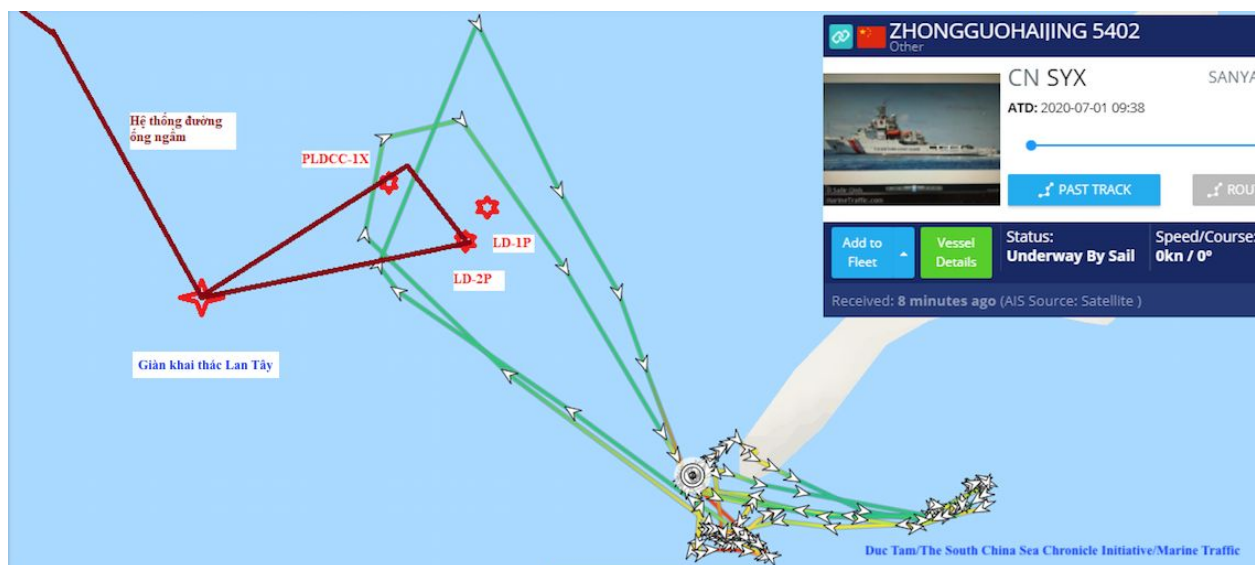
Có thể thấy cứ mỗi 3 ngày, tàu hải cảnh Trung Quốc lại tiếp cận Lô 06.1 một lần. Trong đó, 3 lần tiếp cận gần Giàn khai thác Lan Tây tại mỏ khí Lan Tây vào các ngày 4/7, 17/7 và 3/8, với khoảng cách gần nhất đến giàn lần lượt là hơn 2 hải lý (ngày 4/7), gần 4 hải lý (ngày 18/7) và hơn 5 hải lý (ngày 3/8); 11 lần tiếp cận vị trí các giếng ngầm LD-1P, LD-2P thuộc mỏ Lan Đỏ và vị trí giếng ngầm PLDCC-1X thuộc mỏ Phong Lan Đại (nơi giàn khoan Hakuryu-5 đã khoan thăm dò năm 2019; và giàn khoan Noble Clyde Bourdeaux dự định khoan thăm lượng vào tháng 6/2020 nhưng đã phải hủy kế hoạch) với khoảng cách gần nhất đến LD-1P và LD-2P dưới 1 hải lý trong ngày 21 và 27/7, đến giếng PLDCC-1X dưới 1 hải lý ngày 30/7.

¹ “Signaling Sovereignty: Chinese Patrols at Contested Reefs,” AMTI ngày 26/9/2019

Sơ đồ đường đi của tàu Hải cảnh 5402 trong 15 lần tiếp cận lô 06.1. Ảnh: Đức Tâm/Dự án Đại Sự Ký Biển Đông/Marine Traffic

Một điều đáng chú ý là tại khu vực Lô 06.1, ngoài các giếng LD-1P, LD-2P, PLDCC-1X và giàn khai thác Lan Tây còn có: cụm 5 giếng và thu gom ngầm thuộc mỏ Lan Tây, đường ống ngầm nối từ cụm thu gom về giàn khai thác Lan Tây; và đường ống ngầm nối các giếng từ mỏ Lan Đỏ về giàn khai thác Lan Tây; đường ống ngầm nối từ giếng PLD về cụm thu gom ngầm Lan Tây; và hệ thống đường ống Nam Côn Sơn nối từ giàn khai thác Lan Tây về đất liền tại huyện Long Hải, tỉnh Bà Rịa – Vũng Tàu. Giàn khai thác Lan Tây cùng với các tuyến ống ngầm liên quan, với hành lang an toàn là 500 mét, theo lệ thường đã được đăng ký và hiện diện trên hải đồ. Việc hải cảnh 5402 liên tục di chuyển trong khu vực các mỏ thuộc Lô 06.1, với nhiều lần tiếp cận vị trí các giếng khai thác ngầm và giàn khai thác Lan Tây, có thể xem là hành động khiêu khích có thể gây nguy hiểm, mất an toàn cho hệ thống khai thác và ảnh hưởng tiêu cực đến hoạt động sản xuất tại Lô 06.1. Trong trường hợp muốn leo thang khiêu khích, tàu có thể thả neo và chạy cắt ngang hệ thống đường ống, dẫn tới hệ thống đường ống có thể bị hư hỏng và phải dừng sản xuất để sửa chữa.

Sơ đồ đường di chuyển của Hải cảnh 5402 cắt ngang hệ thống ống dẫn ngầm từ các mỏ Lan Đỏ và Phong Lan Đại về giàn khai thác Lan Tây. Ảnh: Đức Tâm/Dự án Đại Sự Ký Biển Đông/Marine Traffic

Hải cảnh 5402 thường di chuyển chậm, thả trôi hoặc neo tại khu vực phía tây nam bãi Tư Chính và bắt đầu tăng tốc hướng về Lô 06.1 vào lúc 5 giờ sáng và đến 12 giờ trưa thì quay trở về. Trong các đợt tiếp cận, Hải cảnh 5402 đều duy trì tốc độ 13–15 hải lý/giờ ngoại trừ các lần tiếp cận ngày 9 và 12/7 tàu có giảm tốc độ về 4–5 hải lý thậm chí dừng lại tại khu vực phía đông bắc Lô 06.1 cùng thời điểm xuất hiện của tàu chấp pháp Việt Nam tại khu vực này. Tốc độ lớn nhất được thiết kế cho tàu Hải cảnh 5402 là 19,1 hải lý. Bởi vậy duy trì tốc độ 13–15 hải lý/giờ có thể giúp hải cảnh 5402 tiết kiệm nhiên liệu và duy trì tại khu vực nhiều ngày. Theo các ứng dụng hàng hải, bình thường tàu chỉ duy trì tốc độ trung bình là 10 hải lý/giờ và tốc độ lớn nhất khi tàu đi trên biển là 15 hải lý/giờ. Như vậy tàu Hải cảnh 5402 đã sử dụng tốc độ lớn nhất thường thấy khi tiếp cận lô 06.1, nhưng không phải là tốc độ quá nhanh khi đi trên biển. Việc triển khai tàu Hải cảnh 5402 không phải thuộc lớp tàu lớn và trang bị vũ khí hạng nặng, nhưng vừa đủ để uy hiếp các tàu thực thi pháp luật của các nước Đông Nam Á với phần lớn là nhỏ hơn, cho thấy dường như phía Trung Quốc muốn kiểm soát tình thế ở mức đe dọa và khiêu khích nhưng dưới ngưỡng xung đột vũ trang.

Báo cáo có sự tham vấn với các kỹ sư dầu khí, kỹ sư tàu biển, sỹ quan và cán bộ trong hải quân, kiểm ngư và chuyên gia phân tích thực địa trong nước và quốc tế.

II- CHUYỂN ĐỘNG ASEAN

Đánh giá về hiện trạng và các vấn đề trong lãnh vực an toàn hàng hải của Việt Nam

Theo đánh giá của Cơ quan Hợp tác quốc tế Nhật Bản, Biển Đông nơi Việt Nam có một đường bờ biển dài 3.200 km không chỉ giàu về tài nguyên thủy sản và dầu khí, đó còn là một tuyến đường vận tải biển chiến lược cho các tàu lớn chở dầu thô và khí hoá lỏng (LPG) từ Trung Đông đến các nước Đông Á. Bởi vậy đảm bảo an toàn cho khu vực biển này là điều cần thiết không chỉ đối với Việt Nam, các quốc gia láng giềng và Nhật Bản, mà còn đối với sự ổn định của toàn châu Á.

Trong những năm gần đây, nguy cơ tai nạn trên biển ngày càng gia tăng. Theo số liệu cung cấp bởi các cơ quan chức năng Việt Nam, hàng năm trên vùng biển Việt Nam có khoảng 5000 vụ đánh bắt trái phép, 40–50 vụ buôn lậu, 20 vụ cướp biển, khoảng 400 người bị chết hay mất tích và khoảng 330 tàu bị hư hỏng, chìm đắm. Tuy nhiên hiện giờ Cảnh sát biển Việt Nam chưa có đủ số tàu cần thiết để hoạt động trên vùng biển Việt Nam.

Xem thêm:

Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản ngày 30/7/2020: [Ex-Ante Evaluation for Maritime Security and Safety Capacity Improvement Project](#)

Ngày 8/8, ASEAN ra tuyên bố về hoà bình và ổn định ở khu vực

Sau nhiều tuần Mỹ và Trung Quốc tích cực tiến hành những hoạt động trên biển cũng như những tuyên bố nhằm thúc đẩy chính sách của mỗi nước, ngày 8/8/2020, theo đề xuất của Việt Nam - trên cương vị Chủ tịch ASEAN - và Indonesia, các Bộ trưởng Ngoại giao ASEAN đã ra Tuyên bố chung về Tầm quan trọng của việc duy trì hòa bình và ổn định ở khu vực Đông Nam Á. Tuyên bố này được nói là ra đời nhân dịp kỷ niệm 53 năm thành lập ASEAN.

Bản tuyên bố nhấn mạnh nhiều nội dung về lập trường của ASEAN cũng như những nguyên tắc mà ASEAN cho là các nước trong và ngoài khu vực cần phải tôn trọng để có thể đảm bảo hoà bình và ổn định ở khu vực, trong đó bao gồm vị trí “trung lập” của ASEAN, vai trò trung tâm của ASEAN, “chủ nghĩa đa phương”, “không sử dụng vũ lực”, “luật pháp quốc tế”.

Đằng sau sự xuất hiện trở lại của thuật ngữ “trung lập”, theo Hoàng Thị Hà (Viện nghiên cứu Đông Nam Á Yusof Ishak, Singapore), là những căng thẳng cơ bản giữa lập trường có tính lùi bước dựa trên trung lập thông thường và tự chủ trái ngược với lập trường “trung lập có nguyên tắc” dựa trên luật pháp quốc tế.

Xem thêm:

ASEAN ngày 8/8/2020: [ASEAN Foreign Ministers' Statement on the importance of maintaining peace and stability in Southeast Asia](#)

Thayer Consultancy Background Brief ngày 10/8/2020: [ASEAN Foreign Ministers Manoeuvre to Forestall Regional Polarisation](#)

ISEAS Commentary ngày 12/8/2020: [Finding ASEAN's Voice Amid the Din of Geopolitics](#)

Tư lệnh Hải quân Philippines: Hải cảnh Trung Quốc duy trì hiện diện thông qua luân phiên

Theo Phó đô đốc Giovanni Carlo Jamero Bacordo, tư lệnh Hải quân Philippines, tàu hải cảnh Trung Quốc duy trì hiện diện thường xuyên ở các vùng biển mà Trung Quốc tranh chấp với các nước khác bằng cách luân phiên thay tàu tiếp quản. Hải quân Philippines được lệnh tránh đối đầu trực tiếp, tránh nổ súng trước, mà sẽ phản đối qua con đường ngoại giao.

Ông Bacordo cũng xác nhận báo cáo của người dân Philippines sử dụng dữ liệu hệ thống nhận dạng tự động (AIS), đó là Trung Quốc đang triển khai tàu khảo sát ở Bãi Cỏ Rong trong vùng đặc quyền kinh tế của Philippines.

Xem thêm:

RFA ngày 10/8/2020: [Chinese Vessels Maintain Presence in Philippine-claimed Waters in South China Sea](#)

Bangkok Post ngày 10/8/2020: [Philippine navy warns of Chinese provocation in South China Sea](#)

III- CHUYỂN ĐỘNG ẨM ĐỘ DƯƠNG - THÁI BÌNH DƯƠNG

Nhật Bản cho Việt Nam vay vốn ODA trị giá 36.626 tỷ yên để đóng mới 6 tàu cảnh sát biển theo công nghệ Nhật Bản

Ngày 28/7/2020, Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản đã ký Hiệp định với Chính phủ Việt Nam để cung cấp khoản vay ODA Nhật Bản trị giá 36.626 tỷ yên cho Dự án Nâng cấp Năng lực An

ninh và An toàn Hàng hải, trong đó Nhật Bản sẽ đóng mới cho Cảnh sát biển Việt Nam 6 tàu tuần tra theo công nghệ của Nhật. Khoản vay ODA với lãi suất 0,1% được trả trong vòng 40 năm, với các khoản thanh toán đầu tiên có hạn 10 năm kể từ bây giờ. Tổng chi phí của dự án đóng tàu sẽ lên tới 42.542 tỷ yên (400 triệu USD).

Theo Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản, Dự án này sẽ đóng góp vào hiện thực hoá một Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tự do và mở.

Trước đây Cơ quan này đã ký các thoả thuận tương tự về việc đóng tàu và thuyền tuần tra cho Lực lượng bảo vệ bờ biển Philippines tại Nhật Bản trong khuôn khổ Dự án Nâng cấp Năng lực An toàn Hàng hải Nhật Bản - Philippines. Trong năm 2016–2018, mười tàu tuần tra lớn lớp Parola dài 44,5 mét đã được tập đoàn đóng tàu Japan Maritime United cho cảnh sát biển Philippines theo hợp đồng trị giá 191 triệu USD. Vào tháng 2/2020, Mitsubishi Heavy Industries đã được trao hợp đồng trị giá 132,57 triệu USD để đóng hai tàu tuần tra đa năng 94 mét cho Cảnh sát biển Philippines dựa trên lớp Kunigami của Cảnh sát biển Nhật Bản.

Xem thêm:

Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản 30/7/2020: [Signing of Japanese ODA Loan Agreement with Viet Nam: Strengthening the maritime security and safety capability of the Vietnam Coast Guard](#)

Naval News ngày 8/8/2020: [Japan To Build Six Patrol Vessels For Vietnam's Coast Guard](#)

Bộ trưởng Ngoại giao Nhật Bản thăm các nước Đông Nam Á

Ngày 12/8/2020, Bộ trưởng Ngoại Nhật Bản Motegi Toshimitsu bắt đầu chuyến thăm chính thức 3 ngày tới Singapore, nơi ông sẽ có một cuộc điện đàm với Thủ tướng Lý Hiển Long và ăn trưa với người đồng cấp Singapore Vivian Balakrishnan.

Bộ ngoại giao Nhật Bản nói thông qua cuộc gặp trực tiếp này, hai bên sẽ củng cố quan hệ song phương cũng như trao đổi quan điểm về các biện pháp chống dịch COVID-19 và địa chính trị khu vực. Dự đoán các hành động ngày càng quyết đoán của Trung Quốc ở Biển Đông sẽ được đề cập đến.

Tiếp đó vào thứ Sáu, ông Motegi thăm Kuala Lumpur để hội đàm với Bộ trưởng Thương mại Quốc tế & Công nghiệp và Bộ trưởng Ngoại giao Malaysia. Theo tờ Kyodo News, hai Bộ trưởng

Ngoại giao Motegi và Hishammuddin nhất trí hợp tác chặt chẽ để đối phó với hành động hung hăng trên biển của Trung Quốc ở Biển Đông và Biển Hoa Đông.

Từ ngày 20 - 25/8, ông Motegi cũng sẽ có chuyến thăm tới Papua New Guinea, Campuchia, Lào và Myanmar với mục đích trao đổi quan điểm về những quan ngại và lợi ích chung, trong đó có việc hợp tác hiện thực hoá Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tự do và mở.

Xem thêm:

Bộ Ngoại giao Singapore ngày 11/8/2020: [Official Visit of Minister for Foreign Affairs of Japan Motegi Toshimitsu, 12 to 14 August 2020](#)

Bộ Ngoại giao Nhật Bản ngày 11/8/2020: [茂木外務大臣のシンガポール及びマレーシア訪問（令和2年8月12日～15日）](#)

Bộ Ngoại giao Nhật Bản ngày 11/8/2020: [Foreign Minister Motegi to Visit Papua New Guinea, Cambodia, Laos and Myanmar](#)

Điện đàm Bộ trưởng Quốc phòng Nhật Bản - Indonesia

Ngày 12/8/2020, Bộ trưởng Quốc phòng Nhật Bản Kono Taro đã có cuộc hội đàm qua video với người đồng cấp Indonesia Prabowo Subianto. Theo thông cáo của Bộ Quốc phòng Nhật Bản, hai bộ trưởng đã trao đổi quan điểm về hợp tác và trao đổi quốc phòng giữa Nhật Bản và Indonesia. Bộ trưởng Kono bày tỏ tầm quan trọng của việc tiếp tục và tăng cường hợp tác quốc phòng song phương nhằm tiếp tục thúc đẩy hiệp đồng giữa “Tầm nhìn ASEAN về Ấn Độ Dương-Thái Bình Dương” do ASEAN ban hành vào tháng 6 năm ngoái và khái niệm “Ấn Độ Dương-Thái Bình Dương tự do và rộng mở” của Nhật Bản. Hai bộ trưởng nhất trí thúc đẩy mạnh mẽ hợp tác và trao đổi quốc phòng đồng thời duy trì liên lạc giữa các cơ quan quốc phòng.

Xem thêm:

Bộ Quốc phòng Nhật Bản ngày 12/8/2020: [Japan-Indonesia Defense Minister's Video Teleconference](#)

Nhật Bản sử dụng quan hệ đối tác công tư để xuất khẩu thiết bị quốc phòng sang Indonesia, Ấn Độ, Malaysia và Việt Nam

Nhật Bản sẽ tham gia cùng với khu vực quốc phòng tư nhân để xuất khẩu thiết bị quốc phòng ở mức đầy đủ nhất sang Indonesia, Ấn Độ, Malaysia và Việt Nam. Cơ quan Thiết bị Quốc phòng

Nhật Bản sẽ tiếp cận với các công ty thương mại và công nghiệp quốc phòng vào đầu tháng tới để ký các hợp đồng đối tác. Cơ quan này sẽ đóng vai trò xác định các thiết bị có triển vọng có thể xuất khẩu.

Trong một nghiên cứu được xuất bản hồi tháng 6 vừa rồi, Alexandra Sakaki và Sebastian Maslow cho biết từ những năm 1960 và 1970, Nhật Bản vốn có chính sách cấm xuất khẩu vũ khí như một phần của chủ trương chống chủ nghĩa quân phiệt thời hậu chiến. Chính sách này được dỡ bỏ hồi năm 2014 khi Thủ tướng Abe Shinzō quay lại nắm quyền. Các tác giả cho rằng chính quyền Abe coi xuất khẩu vũ khí và hợp tác liên quan như một phần không thể tách rời của chiến lược an ninh quốc gia nước này. Tokyo không chỉ hy vọng cải thiện tính cạnh tranh nền công nghiệp quốc phòng quốc gia mà còn góp phần xây dựng năng lực khu vực như hàng rào chống lại một Trung Quốc đang trỗi dậy. Một hạn chế lớn đối với hoạch định chính sách là khu vực quốc phòng tư nhân còn lưỡng lự trong việc xuất khẩu vũ khí do những rủi ro kinh doanh liên quan bao gồm nỗi sợ hình ảnh doanh nghiệp sẽ bị hoen ố.

Xem thêm:

Alert 5 ngày 13/8/2020: [Japan to use public-private partnership for export of defense equipment to Indonesia, India, Malaysia and Vietnam](#)

[Alexandra Sakaki & Sebastian Maslow \(2020\) Japan's new arms export policies: strategic aspirations and domestic constraints](#)

Bộ Quốc phòng Nhật Bản năm 2018: [Three Principles on Transfer of Defense Equipment and Technology](#)

Nước Anh thời hậu Brexit, các nhà lập pháp bảo thủ bắt đầu tập trung vào Trung Quốc

Sau khi giúp đảm bảo Anh rời khỏi Liên minh châu Âu, các nhà lập pháp từ Đảng Bảo thủ cầm quyền ở Anh đang hợp nhất xung quanh một mục tiêu mới: đó là Trung Quốc. Nhóm nghiên cứu Trung Quốc của các nhà lập pháp đã nổi lên trong sáu tháng qua như một lực lượng mới trong chính trường Anh, giúp thúc đẩy chính phủ Anh có quan điểm cứng rắn hơn với Trung Quốc.

Xem thêm:

The Wall Street Journal ngày 9/8/2020: [In Post-Brexit Britain, Conservative Lawmakers Start to Focus on China](#). Bản PDF được lưu trữ [ở đây](#).

Global Times ngày 14/8/2020: [Chinese envoy urges UK to fix its policy deficits toward China](#)

Ngoại trưởng Mỹ Michael Pompeo thăm các nước Đông Âu

Trong chuyến công du, ông Pompeo chia sẻ cách nhìn của mình về Trung Quốc. Đó là một chế độ lấy chủ nghĩa Marx - Lenin là trung tâm, không kém gì hoặc có lẽ còn hơn Liên bang Xô Viết. Đảng Cộng sản Trung Quốc đã luôn đặt bản thân lên trước. Mọi hành động của Trung Quốc đều xuất phát từ ý thức hệ của họ. Những gì đang diễn ra không phải là Chiến tranh Lạnh vì khác với Liên Xô, Trung Quốc đã thâm nhập rất sâu vào đời sống kinh tế chính trị của các nước thuộc khối tự do, điều mà Liên Xô đã không thể làm được. Bởi vậy kháng cự lại thách thức Trung Quốc sẽ khó khăn hơn, sẽ không phải là điều có thể làm được trong thời gian ngắn, nhưng ông tin cuối cùng thế giới tự do sẽ chiến thắng.

Ông Pompeo cũng chỉ trích Trung Quốc đã không đầu tư vào Cộng hoà Czech theo cách mà Czech xứng đáng được nhận. Ông so sánh với Hoa Kỳ, với 2.500 nhà đầu tư và tạo công ăn việc làm cho hơn 55.000 người ở Czech. Ông cũng nhắc đến việc Mỹ bị thâm hụt thương mại với Trung Quốc. Và Mỹ có cùng quan điểm với Liên minh châu Âu về các vấn đề Nga và Trung Quốc.

Xem thêm:

Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ 12/8/2020: [Secretary Michael R. Pompeo and Czech Prime Minister Andrej Babis at a Press Availability](#)

Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ ngày 12/8/2020: [Securing Freedom in the Heart of Europe](#)

Tổng thống Hoa Kỳ Donald Trump: Mối quan hệ tuyệt vời với Tập Cận Bình đã thay đổi, cân nhắc thay thế Bộ trưởng Quốc phòng

Ông cho biết mối quan hệ tuyệt vời giữa ông và Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình đã rạn nứt sau khi xảy ra đại dịch COVID-19 và ông đã không nói chuyện với người đồng cấp Trung Quốc trong một thời gian dài, theo Reuters.

Còn Bloomberg trích dẫn nguồn tin nội bộ cho biết ông Trump đang cân nhắc việc thay thế Bộ trưởng Quốc phòng Mark Esper sau khi trúng cử nhiệm kỳ tiếp theo, do ông Esper đã không hết lòng bảo vệ Tổng thống tại công luận trong những vấn đề then chốt, và có những bất đồng trong

những vấn đề khác. Ví dụ như Esper đã phản đối việc triển khai quân đội để ngăn cản các cuộc biểu tình chống kỳ thị.

Xem thêm:

Reuters ngày 11/8/2020: [Trump says 'great' bond with China's Xi changed after COVID-19](#)

Bloomberg ngày 13/8/2020: [Trump Weighs Replacing Mark Esper at Pentagon After Election](#). Bản PDF được lưu trữ [ở đây](#).

Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ ra thông cáo Viện Khổng Tử là phái bộ nước ngoài

"Sự không rõ ràng của Viện Khổng Tử và việc có sự chỉ đạo của nhà nước là một trong những lý do thúc đẩy quyết định trên", thông cáo phát ngày 1/8 của Mỹ nêu rõ.

Bộ Ngoại giao Mỹ cho rằng Viện Khổng Tử tại Mỹ là một phần trong chiến lược tuyên truyền và gây ảnh hưởng toàn cầu của Trung Quốc. Các cơ sở này đã "thúc đẩy đào tạo các ngôn ngữ và văn hoá Trung Quốc lệch lạc" cho sinh viên Mỹ, can thiệp tự do học thuật, kiểm duyệt nội dung và đe dọa các nghiên cứu bất lợi cho Trung Quốc.

Là "phái bộ nước ngoài" có sự chỉ đạo của nhà nước với người đứng đầu là cựu trưởng ban Ban Công tác mặt trận thống nhất TƯ ĐCSTQ, Viện Khổng Tử được yêu cầu phải thường xuyên cung cấp thông tin cho Bộ Ngoại giao Mỹ về các hoạt động, tài chính và nhân sự của Viện.

Xem thêm:

Bộ Ngoại giao Mỹ ngày 13/8/2020: [“Confucius Institute U.S. Center” Designation as a Foreign Mission](#)

Bộ Ngoại giao Mỹ ngày 13/8/2020: [Briefing With Assistant Secretary for East Asian and Pacific Affairs David R. Stilwell and Acting Director of the Office of Foreign Missions Clifton C. Seagroves On Actions Taken to Counter PRC Influence Operations](#)

Tuổi Trẻ ngày 14/8/2020: [Mỹ: Viện Khổng Tử của Trung Quốc đang làm lệch lạc sinh viên](#)

IV- CHUYỂN ĐỘNG TRUNG QUỐC

Thứ trưởng Ngoại giao Trung Quốc: Quay lại Chiến tranh lạnh là lỗi thời

Sau khi những quan chức cao cấp nhất của Trung Quốc có bài phát biểu hoặc trả lời phỏng vấn, đến lượt Thứ trưởng Ngoại giao Lạc Ngọc Thành (Le Yucheng), người có nhiều khả năng kế nhiệm Vương Nghị, tiếp tục có bài trả lời phỏng vấn về quan hệ Mỹ - Trung.

Ông Lạc cho rằng các hành động gần đây của Hoa Kỳ chống lại Trung Quốc là nhằm mục đích châm ngòi cho sự đối đầu ý thức hệ và làm hồi sinh Chiến tranh Lạnh trong thế kỷ 21, vực dậy bóng ma của chủ nghĩa McCarthy, và tương đồng với chủ nghĩa phát-xít. Ông Lạc cũng bác bỏ những chỉ trích cho rằng Trung Quốc đang ngày càng hung hăng và hiếu chiến hơn.

Dù vậy ông nói rằng Trung Quốc không có chỗ để lùi bước đối với các vấn đề liên quan đến "lợi ích cốt lõi và phẩm giá quốc gia". Ông cho rằng nếu Trung Quốc từ bỏ một inch, đối phương sẽ ép Trung Quốc phải lùi một dặm và thông qua chiến thuật salami, đối phương sẽ không ngừng phá hoại chủ quyền và phẩm giá của Trung Quốc.

Xem thêm:

Tân Hoa Xã ngày 12/8/2020: [Reviving the Cold War is Anachronistic - Vice Foreign Minister Le Yucheng's Exclusive Interview with Guancha.cn](#)

Các cuộc thám hiểm khoa học ở Biển Đông

Các nhà khoa học Trung Quốc từ Viện Hải Dương học Nam Hải thuộc Viện Hàn lâm Khoa học Trung Quốc vừa cho biết họ đã hoàn thành một cuộc thám hiểm khoa học toàn diện gần "quần đảo Trung Sa" ở Biển Đông. "Quần đảo Trung Sa" là tên tiếng Trung chỉ khu vực bãi Macclesfield và bãi cạn Scarborough.

Trong suốt chuyến thám hiểm kết thúc vào cuối tháng 7, ba tàu nghiên cứu Trung Quốc đã thực hiện các nhiệm vụ bao gồm lấy mẫu cho các nghiên cứu địa hình, thủy động lực học, khí tượng, hoá học, sinh thái và sinh học ở các vùng nước khác nhau gần khu vực. Ngoài ra họ còn thực hiện khoan địa chất dưới nước tại rạn san hô lớn hình vành khuyên. Lâm Cường (Lin Qiang), trưởng dự án, cho biết chuyến thám hiểm đã đặt nền tảng vững chắc hơn cho việc nghiên cứu môi trường sinh thái và tài nguyên sinh vật, lập bản đồ địa hình sắc nét của các vùng nước, và hiểu biết chính xác về đặc điểm địa tầng của các đảo và rạn san hô trong khu vực.

Theo thông tin từ các ứng dụng theo dõi tàu thuyền, khảo sát trực tiếp tại bãi Macclesfield có tàu Phấn Đầu 5 từ ngày 20 - 25/7. Cách bãi 20 đến 30 hải lý có thêm Hướng Dương Hồng (Xiang

Yang Hong) 18 (ngày 26/7), Thiên Long (Tian Long) (từ ngày 14/ - 16/7) và Thực Nghiệm (Shi Yan) 2 (ngày 7/7).

Xem thêm:

Tân Hoa Xã ngày 6/8/2020: [Scientific expedition completed in South China Sea](#)

Ngư dân Trung Quốc được chính quyền địa phương hướng dẫn không tới gần quần đảo Senkaku

Lệnh cấm đánh bắt cá hàng năm của Trung Quốc Biển Hoa Đông, bao gồm cả vùng biển ngoài khơi quần đảo Senkaku sẽ được dỡ bỏ vào ngày 18/8/2020. Ngày 16/8 vừa rồi, ngư dân Phúc Kiến đang chuẩn bị ra khơi. Một số ngư dân ở đây cho Đài NHK của Nhật Bản biết chính quyền địa phương hướng dẫn họ không tới quần đảo Senkaku.

Tờ Kyodo cũng nhận được nguồn tin tương tự. Ngư dân được hướng dẫn không vào trong phạm vi 30 hải lý của quần đảo Senkaku. Theo tờ báo này, một ngư dân 40 tuổi cho biết quần đảo Senkaku "thực sự do Nhật Bản kiểm soát". Ông nói thêm: "Tôi không muốn đến đó nhiều."

Xem thêm:

The Manichi ngày 16/8/2020: [Chinese fishermen told not to approach disputed Senkaku Islands](#)

Nikkei Asian Review ngày 16/8/2020: [China's fishing suspension near disputed islands in East China Sea ends](#)

NHK World ngày 18/8/2020: [Chinese fishers 'told to stay away' from Senkakus](#)

V- GÓC QUÂN SỰ

Căng thẳng Trung – Đài – Mỹ, Mỹ-Bắc Kinh gia tăng tập trận

Cơ quan phòng vệ Đài Loan ngày 10/8 thông báo các máy bay chiến đấu J-10 và J-11 của Trung Quốc vượt qua đường trung tuyến trên eo biển với đại lực nhưng sau đó đã bị không quân Đài Loan đuổi đi. Hệ thống tên lửa đất đối không của không quân Đài Loan đã theo dấu các máy bay này.

Máy bay Trung Quốc tiếp cận hòn đảo chỉ một ngày sau khi Bộ trưởng Y tế và Nhân sinh Mỹ Alex Azar đến Đài Loan. Ông Azar là một trong những quan chức cấp cao nhất trong chính phủ

Mỹ đến Đài Loan kể từ khi Washington cắt quan hệ ngoại giao chính thức với chính quyền Đài Bắc vào năm 1979.

Bắc Kinh đang căng thẳng với Washington về nhiều lĩnh vực, từ nhân quyền và thương mại đến việc ứng phó với đại dịch COVID-19. Chính phủ Trung Quốc đã đe dọa sẽ có biện pháp đáp trả chuyển thăm lịch sử của ông Azar. Trong cuộc điện đàm căng thẳng ngày 6/8 với Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ Mark Esper, Bộ trưởng Quốc phòng Trung Quốc Ngụy Phượng Hòa cũng lập luận những bước đi của Mỹ trong vấn đề Đài Loan là "nguy hiểm".

Triệu Lập Kiên, người phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc cũng đã phát biểu về “một sự vi phạm nghiêm trọng” cam kết của Mỹ đối với vấn đề Đài Loan” sau chuyến thăm của Azar.

Trung Quốc đã gia tăng tập trận trong khoảng thời gian gần đây, bao gồm các cuộc tập trận giả lập tấn công bờ biển ở Hải Nam, giả lập đổ bộ ở Quảng Đông và Phúc Kiến, và cho các loại máy bay ném bom và máy bay chiến đấu đi tuần tra ở Biển Đông. Đài Truyền hình Trung ương Trung Quốc ngày 16/8 còn đưa ra video về sự tham gia của binh lính đồn trú Trung Quốc tại Hồng Kông trong một cuộc tập trận ở Biển Đông. Trong đó, binh sỹ Trung Quốc diễn tập bắn pháo và phóng ngư lôi.

Đến ngày 11/8, thông tin từ mạng xã hội và báo chí cho biết Trung Quốc đã triển khai lần đầu tiên máy bay ném bom H-6J ra đảo Phú Lâm. Không rõ đây là chiếc H-6J duy nhất được triển khai ra đảo Phú Lâm, hay chiếc này chỉ là một thuộc một nhóm máy bay ném bom được triển khai ra đảo này. Dù thế nào, việc chiếc máy bay ném bom H-6J hạ cánh xuống đảo Phú Lâm là một diễn biến nghiêm trọng, và động thái này có thể hình dung Trung Quốc có kế hoạch sẽ thực hiện các đợt triển khai thường xuyên hơn trong thời gian tới.

Ngày 15/8, Reuters dẫn tuyên bố của hải quân Mỹ cho biết nhóm tác chiến tàu sân bay do tàu USS Ronald Reagan dẫn đầu ngày 14-8 đã quay trở lại Biển Đông nhằm tiến hành các hoạt động diễn tập trên biển.

Bình luận: Từ Quang Dự, chuyên gia cao cấp từ Hiệp hội Kiểm soát và Giải trừ quân bị Trung Quốc, cho rằng chuyến thăm của ông Azar đã vi phạm lằn ranh và phải được xem là hành động leo thang căng thẳng nghiêm trọng. Nếu Trung Quốc phản ứng yếu ớt, Mỹ sẽ tiếp tục khiêu khích hơn nữa. Ông Từ cũng cho rằng phản ứng của Bắc Kinh là hợp lý. Các bước phản ứng tiếp theo nếu Mỹ còn tiếp tục khiêu khích sẽ là tổ chức các cuộc tập trận gần các đảo mà Đài Loan đang kiểm soát và gần đảo Guam. Phó Tiền Tiêu, chuyên gia phòng không cho rằng việc Đài Loan sử dụng radar phòng không nhắm vào máy bay chiến đấu Trung Quốc cũng là hành động khiêu khích nghiêm trọng.

Thời báo Hoàn cầu nhấn mạnh Quân giải phóng nhân dân Trung Quốc sẽ tiếp tục tiến hành các cuộc tập trận hàng hải và đổ bộ trong thời gian tới. Mức độ nghiêm trọng trong các cuộc tập trận có thể gia tăng.

Hồ Ba từ Sáng kiến Theo dõi Tình hình Chiến lược Nam Hải (SCSPI), một cơ quan nghiên cứu chính sách (think-tank) trực thuộc Đại học Bắc Kinh, đã nêu lên ba rủi ro chính có thể gây xung đột Mỹ-Trung: (1) Tàu chiến Mỹ thường xuyên tiến hành các hoạt động đảm bảo tự do hàng hải (FONOPs) tại Biển Đông; (2) Máy bay Mỹ thường xuyên tiến hành các chuyến bay do thám tầm gần; (3) Các hoạt động tập trận được tiến hành bởi cả hai nước có thể gây va chạm nếu như các nguyên tắc trên biển không được tôn trọng.

Xem thêm:

Global Times ngày 2/8: [Interview with South China Sea think tank head shows three possibilities risking China-US military conflict](#)

Taiwan News ngày 10/8: [Chinese fighter jets cross Taiwan Strait median line amid US official visit](#)

Global Times ngày 10/8: [PLA fighter jets cross 'middle line' of Taiwan Straits an hour before US official's meeting with Tsai Ing-wen](#)

CNN ngày 11/8: [China increases military drills as tensions with US heat up](#)

Defence-blog ngày 10/8: [China hold landing drills amid increased U.S. military activity in South China Sea](#)

Pháp luật Tp.HCM ngày 13/8: [Ảnh: Máy bay ném bom H-6J Trung Quốc đầu ở đảo Phú Lâm](#)

Reuters ngày 15/8: [U.S. Navy carrier conducted exercises in South China Sea on Aug. 14](#)

[The Strait Times](#) ngày 16/8: China's Hong Kong garrison fires torpedoes in South China Sea military drill

Tên lửa DF-26, thiết giáp đổ bộ Type 05 và máy bay ném bom H-6J

Báo cáo của Jane's vào tháng 1/2019 cho biết Trung Quốc đã nâng cấp khả năng tấn công của một căn cứ tên lửa lại A Lạp Thiện (Alxa), Nội Mông. Theo thông tin vệ tinh, hàng chục bộ phóng di động cho tên lửa DF-26 đã được triển khai rải rác tại một trường bắn chưa xác định được tại Nội Mông. Căn cứ này bao gồm các tổ hợp doanh trại, kho chứa tên lửa cùng khoảng

hơn 100 vị trí phóng. Vào đầu tháng 7/2019, quân đội Trung Quốc đã phóng thử nghiệm các tên lửa đạn đạo chống tàu ra Biển Đông.

DF-26 là tên lửa chống tàu mạnh mẽ nhất của Trung Quốc có thể mang được cả đầu đạn thông thường và đầu đạn hạt nhân. Về mặt lý thuyết, DF-26 có thể tấn công bất cứ tàu chiến Mỹ nào hoạt động ở Tây Thái Bình Dương. Thậm chí ngay cả khi được triển khai sâu bên trong lãnh thổ, DF-26 cũng có khả năng bao quát Biển Đông.

Tuy nhiên Mỹ cũng có phương án đáp trả: tên lửa đánh chặn SM-6. Về lý thuyết SM-6 có thể đánh chặn DF-26 theo hai giai đoạn: sau khi được phóng và trong khi DF-26 đang nhắm xuống mục tiêu. SM-6 đã hoàn thành thành công ba cuộc thử nghiệm vào các năm 2015, 2016 và 2017. Tuy nhiên, do tầm bắn ngắn, nên trên thực tế SM-6 chỉ có thể đánh chặn DF-26 ở giai đoạn cuối, và ở giai đoạn này khả năng đánh chặn sẽ bị hạn chế do DF-26 đã đạt được vận tốc tối ưu. Mặc dù vậy, tính chính xác của DF-26 vẫn là một câu hỏi lớn.

Một loại vũ khí khác cũng được đánh giá cao là thiết giáp tấn công đổ bộ Type 05. Đây là loại thiết giáp bánh xích, dùng để vận quân từ tàu đổ bộ lên bờ. Nhờ có hệ thống cản sóng thủy lực được gắn ở đầu xe nên Type 05 có thể lướt trên mặt nước nhanh hơn. Bên cạnh đó, hệ thống bánh xích cũng có thể được thu vào trong thân xe, giúp tăng khả năng cơ động trên mặt nước. Xe được trang bị các loại vũ khí như súng 105 ly hay pháo 30 ly, hoàn toàn áp đảo so với thiết lập lợi nước của Mỹ vốn chỉ được trang bị súng phóng lựu tự động 40 ly hay súng máy. Một trong những vũ khí nguy hiểm nhất của Type 05 là tên lửa chống tăng được điều khiển bằng laser, năng lực vốn không có trên các thiết giáp lợi nước khác của Mỹ.

Dòng máy bay H-6 và các biến thể của nó dựa trên mẫu máy bay Tupolev Tu-16 của Liên Xô trước đây. Hiện nay không quân Trung Quốc sở hữu khoảng 150 máy bay H-6 đủ mọi phiên bản, trong đó có cả phiên bản có thể phóng vũ khí hạt nhân. Phiên bản H-6J có tầm hoạt động xa hơn và khả năng mang vác vũ khí lớn hơn. Trong đó, loại vũ khí nguy hiểm nhất có lẽ là tên lửa chống hạm YJ-12.

Xem thêm:

The National Interest ngày 10/8: [If China Goes to War in the South China Sea, PLA Marines Would Ride This Into Battle](#)

The National Interest ngày 11/8: [A Missile Showdown in the South China Sea Would Be the Crisis of Our Time](#)

The National Interest ngày 13/8: [China's Strategy at Sea: Long-Range Bombers and Anti-Ship Missiles](#)

Mỹ triển khai máy bay ném bom chiến lược tới Ấn Độ Dương

Không quân Mỹ đã triển khai 3 máy bay ném bom chiến lược B-2 tới đảo Diego Garcia tại Ấn Độ Dương, lần đầu tiên kể từ năm 2016.

Các nhà quan sát cho rằng việc Mỹ triển khai B-2 là nhằm đáp lại các hoạt động tập trận bắn đạn thật của Trung Quốc ở Biển Đông được tổ chức trong khoảng thời gian gần đây.

Xem thêm:

South China Morning Post ngày 13/8: [US-China relations: American nuclear-capable stealth bombers deployed to Indian Ocean airbase](#)

Nhật Bản sẽ xây dựng một căn cứ quân sự ở đảo Magee

Bộ Quốc phòng Nhật Bản đã tiết lộ kế hoạch xây dựng một căn cứ của Lực lượng Phòng vệ Nhật Bản (JSDF), cũng như một địa điểm huấn luyện cho các máy bay trên tàu sân bay Mỹ ở đảo Mage ngoài khơi tỉnh Kagoshima. Căn cứ mới, nơi có khoảng 150 đến 200 nhân viên JSDF sẽ đóng quân, sẽ cho phép Hải quân Hoa Kỳ thực hành đổ bộ tàu sân bay một hoặc hai lần mỗi năm, theo thông báo của Bộ Quốc phòng Nhật Bản vào ngày 7/8.

Xem thêm:

Janes ngày 10/8/2020: [Tokyo to build JSDF base on Mage Island](#)

Biển Đông: Bắc Kinh ra lệnh quân đội không nổ súng trước trong đối đầu với các lực lượng Mỹ

Các nguồn tin cho biết Bắc Kinh đã ra lệnh cho các phi công và sỹ quan thực hiện kiềm chế trong các cuộc đối đầu ngày càng thường xuyên với máy bay và tàu chiến Mỹ. Nhiều chi tiết khác về cuộc điện đàm giữa Bộ trưởng quốc phòng hai nước vào tuần trước cũng đã được tiết lộ. Cuộc điện đàm này được đề xuất lần đầu tiên bởi phía Hoa Kỳ khoảng "một tháng trước đó", nhưng ban đầu đón nhận sự lạnh nhạt từ phía Bắc Kinh. Tuy nhiên sau đó lãnh đạo Trung Quốc

đã thay đổi ý định và quyết định tiếp cận khi căng thẳng leo thang ở các vùng Biển Đông và Hoa Đông.

Xem thêm:

South China Morning Post ngày 11/8/2020: [South China Sea: Chinese military told not to fire first shot in stand-off with US forces](#)

Đài Loan gia tăng ngân sách quốc phòng kỷ lục, mua máy bay chiến đấu Mỹ

Chính quyền Thái Anh Văn hôm nay duyệt tăng 8,3% cho chi tiêu quân sự năm tới, lên 411,3 tỷ Đài tệ (13,11 tỷ USD). Đây là mức tăng chi tiêu quân sự hàng năm lớn nhất của Đài Loan kể từ năm 2008, theo thống kê của Tổng cục Ngân sách, Kế toán và Thống kê. Nếu được các nghị sĩ, mà đa số thuộc đảng cầm quyền, thông qua, đây cũng sẽ là mức chi cho quân sự cao nhất kể từ khi các số liệu được cơ quan này thống kê vào năm 2001.

"Nhằm phản ứng với mối đe dọa từ kẻ thù và đảm bảo an ninh, ngân sách quân sự tiếp tục gia tăng ổn định", thông báo từ chính quyền Đài Loan cho hay. Đài Loan cũng khẳng định sẽ tăng ngân sách mua vũ khí từ nước ngoài.

Dù công nhận chính sách “một Trung Quốc”, Mỹ vẫn duy trì quan hệ ngoại giao và là nguồn cung vũ khí chính của Đài Loan. Washington hồi tháng 7 đã thông qua hợp đồng bán vũ khí trị giá 2,2 tỷ USD cho Đài Bắc. Giám đốc Viện Mỹ tại Đài Loan hôm nay cho biết Washington ủng hộ Đài Bắc tăng chi tiêu quân sự bởi mối đe dọa từ Trung Quốc ngày càng lớn. "Mỹ tôn trọng sự nhiệt tình của Đài Loan trong việc theo đuổi những nền tảng cần thiết để đảm bảo năng lực phòng vệ cũng như quyết tâm ngày càng cao của hòn đảo này trong hoạt động phát triển ngành công nghiệp quân sự độc lập", Giám đốc Viện Mỹ tại Đài Loan W. Brent Christensen tuyên bố.

Bên cạnh đó, một nguồn tin từ *AFP* cho biết Đài Loan ký hợp đồng mua các máy bay F-16 từ nhà sản xuất Mỹ Lockheed Martin trong thương vụ trị giá 62 tỷ USD, động thái chắc chắn sẽ khiến Bắc Kinh tức giận. Với sự nhạy cảm của thương vụ, Lầu Năm Góc hôm 14/8 công bố hợp đồng mà không nêu đích danh bên mua. Đài Loan đã có một phi đội F-16 mua từ Mỹ vào năm 1992. Hợp đồng mới, cho đơn hàng 66 chiếc F-16, sẽ giúp hòn đảo có được những máy bay hiện đại hơn với công nghệ và vũ khí tối tân. Trong thông báo, Lầu Năm Góc cho hay số máy bay này dự kiến được bàn giao vào cuối năm 2026.

Xem thêm:

Reuters ngày 13/8: [Taiwan to raise defence spending as China details combat drills](#)

Taiwan News ngày 15/8: [Taiwan likely buyer of 66 advanced F-16 jets](#)

Phân tích: Các kế hoạch quân sự của Mỹ tại Biển Đông, Tây Thái Bình Dương

Bên cạnh việc phân tích các vũ khí, các nhà phân tích Mỹ cũng tính đến chuyện sử dụng không quân để chiến thắng trong một cuộc chiến ở Biển Đông. Mỹ có thể sở hữu số lượng máy bay đủ để chiến thắng, song lại không có đủ căn cứ để triển khai số máy bay đó. Một cách thức đang được tính đến là sử dụng nhảy dù hay thủy quân lục chiến để chiếm các đảo nhân tạo của Trung Quốc ở Biển Đông. Hiện tại, trung tâm của năng lực không quân chiến thuật của Mỹ ở Tây Thái Bình Dương là căn cứ Kadena ở Okinawa. Căn cứ thứ hai đặt ở Guam. Mỹ nhận thấy các điểm yếu chiến lược của Kadena và đang xây dựng một căn cứ không quân khác ở Mageshima phía nam Nhật Bản, và tái phát triển đảo Tinian ở khu vực quần đảo Bắc Mariana. Tuy nhiên, các căn cứ này là không đủ.

Gần đây, các tướng lĩnh hàng đầu của Mỹ cũng đã đưa ra một số kế hoạch nhằm tái bố trí lực lượng quân đội Mỹ ở khu vực. Tham mưu trưởng Lục quân Mỹ James McConville nói rằng ông sẽ ưu tiên “hoà lực chính xác tầm xa” và đang xem xét các lựa chọn triển khai các hệ thống vũ khí ở Ấn Độ Dương-Thái Bình Dương. Ngoài ra Mỹ cũng có thể thành lập “lực lượng tác chiến hỗn hợp toàn chiến trường” (joint all-domain task forces). Chỉ huy lực lượng thủy quân lục chiến Mỹ David Berger vào tháng 3 cũng nói rằng lực lượng của ông sẽ dần dần cắt giảm vai trò trong các nhiệm vụ trên đất liền. Berger trong chuyến thăm Nhật Bản tháng 3 đã thảo luận về khả năng triển khai thêm các đơn vị thủy quân lục chiến Mỹ ở Okinawa. Các đơn vị này sẽ được trang bị tên lửa phòng không và chống tàu.

Ngoài ra, quân đội Mỹ cũng tăng cường tiến hành các buổi diễn tập trong đó các máy bay chiến đấu F-35B được triển khai trên tàu tấn công đổ bộ USS America.

Các nhà quan sát ở Trung Quốc cho rằng các bước đi này là nhằm bao vây Trung Quốc, không cho hải quân Trung Quốc tiến ra ngoài chuỗi đảo thứ nhất.

Xem thêm:

Forbes ngày 9/8: [China Is Counting On Island Outposts To Project Power, But U.S. Troops Could Capture Them](#)

SCMP ngày 9/8: [US-China relations: America is looking to outgun PLA in Indo-Pacific, observers say](#)

VI- PHÂN TÍCH/BÌNH LUẬN

Nguy cơ chiến tranh Mỹ-Trung

Hal Brands trong một bài phân tích trên *Bloomberg* đã khẳng định rằng: Mỹ-Trung có thể xung đột với nhau, nhưng xung đột đó sẽ không phải là một tai nạn.

Một cuộc chiến tranh xảy ra do tai nạn (accidental war) là khái niệm cho rằng một sự kiện ngẫu nhiên không kiểm soát được, như va chạm trên biển hay trên không, có nguy cơ đẩy hai cường quốc lớn của thế giới tới chiến tranh. Đây là một lập luận có ít dẫn chứng lịch sử, do không có một cuộc chiến lớn nào mà hai bên lại không muốn hay nghĩ tới chiến tranh, từ Thế chiến thứ nhất cho tới Chiến tranh Lạnh.

Trong khi đó, cựu thủ tướng Australia Kevin Rudd trên *Foreign Affairs*, và Michael T. Klare (giáo sư an ninh thế giới tại Trường đại học Hampshire, Mỹ) trên tờ *The Nation* lại cho rằng những hành động phản ứng về quân sự và ngoại giao của Mỹ gần đây lại gợi nhớ lại những gì đã dẫn tới Thế chiến thứ nhất. Tác giả cũng đề cập tới khả năng Trump có thể tiến hành một cuộc chiến tranh giới hạn tại Biển Đông để gia tăng khả năng tái cử. Giả định cho rằng biểu dương sức mạnh có thể khiến cho đối thủ chùn bước là một giả định hoàn toàn vô căn cứ.

Xung đột sẽ xảy ra khi một trong hai bên cho rằng chiến tranh, hay các hành vi có thể dẫn tới chiến tranh, mang lại nhiều lợi ích hơn là sống với hiện trạng. Ví dụ, nếu Trung Quốc nhận thấy rằng tình hình Đài Loan không cứu vãn được, chiến tranh có thể xảy ra. Hay nếu như tình hình quốc nội ở Trung Quốc trở nên xấu đi, chiến tranh có thể xảy ra. Trung Quốc cũng có thể nghĩ rằng Mỹ sẽ không can thiệp mạnh mẽ nếu gây chiến với Nhật hay Philippines.

Bắc Kinh sẽ tiếp cận theo hướng tiến hành những chính sách cưỡng ép hay sử dụng vũ lực, biết rằng những hành động này có thể gây ra chiến tranh.

Vậy làm sao để tránh chiến tranh: thiết lập các bản ghi nhớ nhằm quy định những gì mà tàu chiến hai nước khi hoạt động gần nhau có thể và không được phép làm, thiết lập các cơ chế đối thoại khi có khủng hoảng, và các bước đi khác giúp hạ nhiệt căng thẳng. Quan trọng hơn là duy trì cân bằng quyền lực và cam kết của Mỹ ở khu vực.

Tuy nhiên, một cố vấn quân sự tại Bắc Kinh lại cho rằng Mỹ có khả năng tấn công một trong những hòn đảo mà Trung Quốc đã bồi đắp và kiểm soát ở Biển Đông để tăng cơ hội tái cử của Trump, khả năng cao là Scarborough. Dù vậy, viễn cảnh này được đánh giá là khó xảy ra, đặc biệt khi không có sự đồng ý của Philippines.

Xem thêm:

The Nation ngày 30/7: [What Would It Take to Avert Military Escalation With China in the South China Sea?](#)

Foreign Affairs ngày 3/8: [Beware the Guns of August—in Asia How to Keep U.S.-Chinese Tensions From Sparking a War](#)

SCMP ngày 4/8: [Could Donald Trump start war with China over Scarborough Shoal to win re-election?](#)

[Bloomberg](#) ngày 7/8: [If America and China Go to War, It Won't Be an Accident](#)

Richard Hass: Chiến tranh lạnh Mỹ-Trung không phải tất yếu, nhưng nguy cơ đã cao hơn so với trước đây

Các nhà quan sát quan hệ Mỹ-Trung đều nói nhiều về một cuộc chiến tranh lạnh mới, từ chiến tranh thương mại kéo dài, cấm vận lẫn nhau, đóng cửa lãnh sự quán của nhau, cho đến những phát ngôn chống lại nhau, các nỗ lực chia tách quan hệ kinh tế Mỹ-Trung, cũng như các căng thẳng tại Biển Đông và Đài Loan đang leo thang.

Chiến tranh lạnh sẽ khiến cho mọi thứ tệ hơn, ít nhất sẽ khiến cho hợp tác quốc tế giải quyết các vấn đề khu vực và toàn cầu bị ảnh hưởng.

Tuy nhiên chiến tranh lạnh Mỹ-Trung không phải tất yếu, tuy nhiên khả năng xảy ra một cuộc chiến tranh lạnh mới lại gia tăng hơn so với trước đây.

Nhiều người nói rằng đối đầu Mỹ-Trung là không tránh khỏi, khi cường quốc đang trở dậy đối đầu với cường quốc thống trị. Tuy nhiên nhiều ví dụ lịch sử cho thấy có khi dịch chuyển quyền lực không gây ra chiến tranh.

Trung Quốc đã trở nên hung hăng hơn trong khoảng thời gian gần đây, khiến cho Mỹ ngày càng mất lòng tin vào một Trung Quốc phát triển hoà bình. Tại sao Trung Quốc lại hung hăng hơn? Có thể là do Tập Cận Bình thấy cơ hội để thúc đẩy lợi ích Trung Quốc trong khi Mỹ đang bị ảnh hưởng bởi đại dịch. Hoặc có thể là do nhu cầu đẩy sự chú ý của quốc nội ra bên ngoài do các khó khăn trong nước. Cách lý giải thứ ba đáng lo ngại hơn: chính sách đối ngoại Trung Quốc phản ánh sức mạnh và tham vọng lớn hơn của nước này.

Trong ngắn hạn, cả hai nước phải đảm bảo rằng liên lạc giải quyết khủng hoảng giữa hai bên phải được duy trì. Cả hai phải hiểu giới hạn của nhau. Về dài hạn, quản trị cạnh tranh để phòng tránh xung đột là điều tiên quyết.

Xem thêm:

[Council on Foreign Relations](#) ngày 13/8: To the Brink With China

Ian Storey: Tại sao Trung Quốc không triển khai máy bay chiến đấu tại Trường Sa?

Ngày 4/9, *Hoàn cầu Thời báo* thông báo các máy bay Su-30MKK của Trung Quốc đã tiến hành một chiến dịch tuần tra kéo dài 10 tiếng tại Biển Đông. Có 5-6 máy bay tham gia vào chiến dịch này, cất cánh tại một căn cứ ở miền nam Trung Quốc và được tiếp liệu 2 lần bởi Il-78. Chiến dịch được mô tả là "một thách thức về mặt kỹ thuật và tinh thần".

Mặc dù hành động trên thể hiện năng lực đang ngày một gia tăng của Trung Quốc, vẫn có chuyên gia nhận ra điểm yếu của không quân nước này. Các máy bay Su-30MKK tham gia nhiệm vụ hoặc là không trang bị vũ khí hoặc được trang bị nhẹ, và việc sử dụng tận 2 máy bay tiếp dầu Il-78 đã khiến cho nhiệm vụ này lấy đi mất 2/3 tổng số máy bay tiếp dầu hạng nặng của không quân. Tức là trong trường hợp có xung đột, Trung Quốc sẽ khó có thể triển khai một lượng lớn máy bay tới khu vực và duy trì hoạt động của chúng.

Chiến dịch tuần tra xảy ra xung quanh đá Xu Bi. Câu hỏi đặt ra là tại sao các máy bay Su-30 không hạ cánh và tiếp dầu ở Xu Bi, Vành Khăn hay Chữ Thập? Có ba nguyên nhân có thể giải thích cho câu hỏi trên.

Thứ nhất là chính trị. Trung Quốc không muốn khiến căng thẳng leo thang với các nước Đông Nam Á. Tuy nhiên giải thích này không hợp lý nếu xét tới các hành vi hung hăng trên biển của Trung Quốc gần đây.

Thứ hai là khả năng bảo dưỡng máy bay. Máy bay chiến đấu hoạt động trên biển gặp phải hai thách thức từ muối biển và độ ẩm cao vốn có thể ăn mòn máy bay. Tuy nhiên Trung Quốc cũng đã xây dựng rất nhiều nhà chứa máy bay trên các đảo nhân tạo, thậm chí có gần cả điều hoà. Chưa kể chỉ triển khai máy bay một vài ngày sẽ không ảnh hưởng nhiều tới tình trạng của các máy bay này.

Thứ ba là tình trạng cơ sở vật chất, nhất là đường băng tại các đảo nhân tạo, không ở trong tình trạng có thể sử dụng được một cách tối ưu. Có thể do Trung Quốc quá vội vàng trong việc xây dựng các đường băng này, hoặc là do tham nhũng khiến cho các đường băng vẫn chưa thể đưa vào sử dụng một cách tối ưu.

Xem thêm:

The Diplomat ngày 14/8/2020: [Why Doesn't China Deploy Fighter Jets to the Spratly Islands?](#)

Phillip C. Saunders: Khả năng chỉ huy và kiểm soát các chiến dịch viễn dương của PLA

Phillip C. Saunders từ Đại học Quốc phòng Hoa Kỳ trong báo cáo của mình đã thảo luận về các động cơ thúc đẩy Quân giải phóng nhân dân Trung Quốc (PLA) cải thiện năng lực triển khai binh lính ở bên ngoài lãnh thổ. Mục tiêu này đòi hỏi PLA phải sở hữu những loại vũ khí mới, tổ chức mới, khả năng hậu cần tốt hơn cũng như một hệ thống chỉ huy và kiểm soát, thông tin, máy tính, tình báo, giám sát và trinh sát (C4ISR) tầm xa hiệu quả hơn, bên cạnh đó là khả năng huấn luyện và các học thuyết tác chiến phù hợp.

Báo cáo cũng tập trung vào những cơ quan trọng yếu của PLA, sau cải cách, chịu trách nhiệm vấn đề chỉ huy và kiểm soát. Cấu trúc tổ chức của PLA sau cải cách trao cho các chiến khu trách nhiệm chính trong việc chỉ huy và kiểm soát các nhiệm vụ và chiến dịch có liên quan, đồng thời các quân chủng sẽ tập trung vào việc xây dựng lực lượng. Tuy nhiên, vẫn còn đó những lỗ hổng và sự trùng lặp trong nhiệm vụ.

Báo cáo kết luận rằng các cải cách cho tới thời điểm hiện tại vẫn phát huy tác dụng, nhưng sẽ gặp nhiều khó khăn nếu như các chiến dịch hải ngoại của PLA mở rộng cả về mức độ lẫn quy mô. Cuối cùng, trong tương lai PLA sẽ phải tạo ra những thể chế mới để thích nghi với quy mô nhiệm vụ mới, vốn sẽ đòi hỏi nhiều cải cách cần phải được thực hiện.

Xem thêm:

[Phillip C. Saunders](#), *Strategic Forum*, National Defense University, tháng 7/2020.

Alexander Lott: Tác động của “Chiến tranh Lai” tới an ninh hàng hải?

Kể từ khi thuật ngữ “hybrid warfare” (tạm dịch: chiến tranh lai) ra đời vào năm 2007, chưa có nhiều nghiên cứu đào sâu về các thách thức mà hình thái chiến tranh mới này mang lại cho luật biển quốc tế. Câu hỏi chính là làm thế nào để luật biển có thể đảm bảo luật pháp được thi hành tại các tuyến hàng hải quan trọng vốn đang bị ảnh hưởng bởi các hình thái “chiến tranh lai”? Câu hỏi quan trọng khác là “chiến tranh lai” khác gì với các hình thái xung đột biển truyền thống?

Phương tiện tiến hành chiến tranh lai bao gồm việc sử dụng vũ khí và chất nổ, bắt giữ tàu thuyền, tấn công mạng, đe dọa sử dụng vũ lực, chèn ép kinh tế, và mạng lưới hàng hải không rõ ràng. Quy mô của các hình thức này còn có thể bao gồm các dự án công nghiệp gây phá hủy hệ sinh

thái và đe dọa an toàn an ninh hàng hải. Ví dụ có thể kể tới như việc xây dựng cầu qua eo biển Kerch ở Biển Đen, việc xây dựng các đường ống dẫn khí Dòng chảy phương Bắc ở biển Baltic, hay việc xây dựng các đảo nhân tạo ở Biển Đông.

Trong các ví dụ trên, những kẻ gây hấn lợi dụng sự mập mờ trong việc áp dụng các nguyên tắc chiến tranh trong tình huống căng thẳng, làm phức tạp thêm quá trình hoạch định chính sách. Tuy nhiên, điều này không có nghĩa là chúng ta cần phải xây dựng một bộ luật hay những nguyên tắc hoàn toàn mới. Các quốc gia hoàn toàn có thể định nghĩa các sự kiện xảy ra trong “vùng xám” dưới các nguyên tắc của xung đột vũ trang hay các chiến dịch đảm bảo luật pháp thời bình.

Bất cứ một khuôn khổ luật pháp mới nào liên quan tới “chiến tranh lai” hoàn toàn có thể mang lại rủi ro lớn, làm phức tạp thêm quá trình phân tích tính chất luật pháp của các hành động nằm trong “vùng xám”. Thay vào đó, trước hết nên chờ các cơ chế tòa án quốc tế phân định và giải quyết trước một số vụ án, giúp làm rõ các yếu tố giúp phân biệt các hoạt động đảm bảo luật pháp và tác chiến hàng hải. Cùng lúc đó, các quốc gia nên điều chỉnh luật pháp quốc gia của mình cho phù hợp và linh hoạt để đối phó với các tình huống mới trên biển.

Xem thêm:

The National Interest ngày 9/8/2020: [What Does Hybrid Warfare Mean for Maritime Security?](#)

James Holmes: Sự kiện Cozier qua con mắt người Trung Quốc

Quân đội Trung Quốc sẽ phản ứng như thế nào trước báo cáo của hải quân Mỹ sau sự kiện tàu sân bay USS Theodore Roosevelt phải dừng hoạt động do COVID-19?

Thứ nhất, trong mắt người Trung Quốc, sự kiện trên sẽ một lần nữa sẽ khẳng định lại một ấn tượng không mấy hay ho rằng hải quân Mỹ đang là một địch thủ đang đi xuống về mặt năng lực, với hàng loạt các vụ bê bối, va chạm và lỗi thiết kế tàu chiến. Gần đây nhất là sự kiện tàu đổ bộ tấn công USS Bonhomme Richard bị cháy. Nếu Washington muốn răn đe Bắc Kinh, thì phải làm cho các lãnh đạo Trung Quốc tin vào sức mạnh và mong muốn lãnh đạo của Mỹ. Nếu làm ngược lại, răn đe sẽ thất bại.

Thứ hai, quá trình bùng phát dịch bệnh trên các tàu sân bay Mỹ cho thấy cấu trúc chỉ huy của Mỹ tại Thái Bình Dương đang có vấn đề. Phối hợp giải quyết vấn đề dịch bệnh bùng phát cho thấy mỗi nơi mỗi ý, vậy thì trong chiến tranh vấn đề còn phức tạp tới đâu? Trung Quốc hoàn toàn có

thể tận dụng điều này để phá vỡ mạng lưới của Mỹ (đồng minh, đối tác, chỉ huy kiểm soát...) và sau đó giải quyết từng điểm nút một.

Thứ ba, các nhà quan sát Trung Quốc có thể nhận ra một điều rằng đối thủ lớn nhất của mình đang trong một tâm lý chưa chuẩn bị đầy đủ cho chiến tranh. Đối với người Trung Quốc, như Mao Trạch Đông đã nói, “chính trị là chiến tranh mà không đổ máu”. Quân đội Trung Quốc vì thế sẽ có thể kết luận rằng mình có lợi thế hơn về mặt tâm lý khi so sánh với Mỹ và có thể sẽ tiếp tục hung hăng hơn trong vấn đề Biển Đông.

Thứ tư, vai trò của bảo mật và công nghệ thông tin trong sự kiện tàu USS Theodore Roosevelt cũng gây nhiều chú ý. Những trao đổi thư điện tử của thuyền trưởng Brett Cozier đã bị lọt ra bên ngoài. Nhân viên y tế trên tàu viết thư đe dọa sẽ đưa chuyện này ra công chúng và sẽ gửi bức thư tới nhiều hãng truyền thông khác nhau. Điều này cho thấy sự vô kỷ luật liên quan tới các quy trình an ninh. Trung Quốc cũng có thể tận dụng điều này, tiến hành “tam chủng chiến pháp” tác động vào các thủy thủ thông qua mạng xã hội, khiến cho năng lực chỉ huy của hải quân Mỹ bị ảnh hưởng nghiêm trọng.

Xem thêm:

USNI Proceedings tháng 8/2020: [The Crozier Affair through Chinese Eyes](#)

Christian Vicedo: thách thức từ dân quân biển Trung Quốc đối với Philippines

Dân quân biển Trung Quốc là lực lượng hàng hải thứ ba giúp nước này áp đặt sức mạnh ở Biển Đông. Bắc Kinh hoàn toàn có thể sử dụng dân quân biển để chiếm giữ các thực thể mà Philippines đang kiểm soát, bồi đắp các đảo nhân tạo và xây dựng cơ sở hạ tầng trên các đảo đó.

Dân quân biển Trung Quốc cũng tạo ra thách thức cho quan hệ đồng minh Mỹ-Philippines. Trong khi Mỹ có hiệp ước bảo vệ Philippines khi có tấn công vũ trang xảy ra, các sự kiện do hải cảnh hay dân quân biển Trung Quốc gây ra lại không được xem một cách chính thức là tấn công vũ trang.

Để đối phó với mối đe dọa từ dân quân biển Trung Quốc, Manila có thể xem xét các biện pháp đơn phương, song phương và đa phương. Philippines có thể tăng cường năng lực của Trung tâm Theo dõi Bờ biển Quốc gia, tăng cường chia sẻ thông tin giữa các lực lượng hàng hải, tăng cường hợp tác với các nước như Nhật Bản hay Anh nhằm cải thiện năng lực nhận thức hàng hải. Philippines cũng có thể tự thiết lập một trung tâm chỉ huy và kiểm soát ở Biển Đông, được trang bị các loại radar trinh sát bờ biển và các thiết bị cảm biến quan trọng khác. Chính phủ cũng nên

thúc đẩy việc phát triển một căn cứ hải quân tại vịnh Oyster để hỗ trợ hậu cần cho hải quân cũng như cảnh sát biển Philippines, cùng với đó là tăng cường trang bị các loại tàu có hỗ trợ các loại vũ khí phi sát thương.

Về mặt song phương, Philippines và Mỹ phải cùng nhau định nghĩa và chia sẻ về các thách thức tới từ dân quân biển Trung Quốc. Về mặt đa phương, Philippines cần phải phối hợp với ASEAN và các đối tác của khối để cùng nhau tìm cách ngăn chặn mối đe dọa từ dân quân biển Trung Quốc, cùng nhau xây dựng những cơ chế giúp kiểm soát hoạt động của hải cảnh và dân quân biển.

Xem thêm:

East Asia Forum ngày 13/8/2020: [China's PAFMM grey zone maritime challenge to the Philippines](#)

Jonathan G. Odom: Thế giới đang cho phép Trung Quốc thắng trò chơi pháp lý như thế nào?

Trước đây, tác giả là người đầu tiên công khai đề xuất các quốc gia thành viên của Công ước Liên Hợp quốc về Luật Biển (UNCLOS) không bầu cho đề cử thẩm phán Tòa quốc tế về Luật Biển (ITLOS) của Trung Quốc, như một hành động gửi thông điệp một cách hợp pháp và hòa bình tới Bắc Kinh rằng: Việc Trung Quốc coi thường phán quyết Biển Đông có tính ràng buộc pháp lý của Tòa trọng tài được thành lập theo UNCLOS là một thách thức không thể chấp nhận được đối với trật tự dựa trên luật pháp quốc tế.

Một chương ngại vật đối với đề xuất này là một thỏa thuận riêng giữa các quốc gia thành viên UNCLOS, đó là các ghế tại ITLOS phải được phân bổ theo khu vực. Và với những hạn chế trong cách thức tổ chức bầu cử để đảm bảo thỏa thuận "phân bổ theo địa lý" này đã tạo nên tình thế Trung Quốc mặc nhiên có ghế trong ITLOS mà không vấp phải phản đối. Điều này đã góp phần khuyến khích Trung Quốc coi thường "rule of law" - bao gồm cả Biển Đông.

Giải pháp trước mắt, tác giả đề xuất các quốc gia châu Á cố gắng đề cử thêm một ứng cử viên cho phiên bầu cử năm 2020 và lùi lại thời hạn bầu cử do đại dịch. Tác giả cho rằng châu Á không thiếu các chuyên gia luật quốc tế có đủ trình độ hay cao hơn ứng cử viên của Trung Quốc để trở thành thành viên của ITLOS trong chín năm tới.

Trong tương lai xa hơn, tác giả cho rằng các quốc gia châu Á cần xem xét lại hiện trạng "phân bổ theo địa lý": Liệu ba nền kinh tế lớn nhất châu Á (Trung Quốc, Nhật Bản và Hàn Quốc), đều

nằm ở Đông Bắc Á có thể là đại diện hiệu quả cho khu vực địa lý đa dạng như châu Á không? Tác giả đề xuất nên phân thành những vùng nhỏ hơn, trong đó mỗi tiểu vùng (Tây Nam Á, Nam Á, Đông Nam Á, Đông Bắc Á và Châu Đại Dương) đều được phân bổ một trong năm ghế đại diện cho khu vực châu Á.

Tác giả cũng cho rằng việc Hoa Kỳ không phải là thành viên của UNCLOS đã gây trở ngại cho các nỗ lực của Hoa Kỳ để bảo vệ trật tự quốc tế dựa trên luật pháp.

Tuy nhiên, tác giả cho rằng việc Hoa Kỳ không tham gia UNCLOS không được phép tạo ra sự xao nhãng của cộng đồng quốc tế với vấn đề có tính căn bản hơn: rằng Trung Quốc cần phải bị trả giá bởi các yêu sách biển vô lý của họ và vi phạm nghĩa vụ tuân thủ phán quyết Biển Đông có tính ràng buộc pháp lý. Việc Hoa Kỳ không tham gia UNCLOS không thể khiến hơn 160 quốc gia có chủ quyền và là thành viên của UNCLOS không có hành động gì. Dù với tư cách riêng rẽ hay tập thể, những quốc gia này có nghĩa vụ thực hiện trách nhiệm của mình để duy trì các nguyên tắc và thể chế của trật tự quốc tế dựa trên luật lệ đã phản ánh trong UNCLOS. Và các quốc gia này có thể chủ động tiên phong trong nỗ lực buộc Trung Quốc phải chịu trách nhiệm thông qua cuộc bầu cử ITLOS sắp tới.

Xem thêm:

Lawfare ngày 10/8/2020: [How the World Enables China's Legal Gamesmanship](#)

Malcolm Jorgensen: Trung Quốc đang đảo ngược trật tự dựa trên luật lệ từ bên trong

Bằng cách chống lại các nguyên tắc cơ bản của luật pháp quốc tế, Trung Quốc đang gây ra nhiều thiệt hại hơn những gì chúng ta thường thấy, theo tác giả.

Điển hình là những cách giải thích đầy tính chủ nghĩa dân tộc của Trung Quốc hiện nay về Công ước Liên Hợp Quốc về Luật Biển - "Hiến pháp của đại dương" - không phù hợp với bất kỳ cách hiểu nào được thừa nhận đến mức chúng đe dọa đến chính ý nghĩa của chủ quyền quốc gia. Những nguyên tắc diễn đạt bởi Trung Quốc sẽ tân trang luật pháp như một công cụ của quyền lực đế quốc mà không phù hợp với bất cứ khái niệm nào về trật tự dựa trên luật lệ. Những hành động thực tế của Trung Quốc đang để lại một hậu quả có tính lật đổ: đó là vẽ lại ranh giới giữa luật pháp và chính trị theo cách đảo lộn các phần cơ bản của trật tự toàn cầu từ bên trong. Tương lai tồn tại của thẩm quyền của luật pháp quốc tế sẽ phụ thuộc vào số phận của trật tự dựa trên luật lệ, mà trật tự này sẽ thiết lập cấu trúc quyền lực bên trong, trong đó các quy tắc ràng buộc pháp lý có thể hoạt động.

Tuy nhiên, một khía cạnh khác cũng rõ ràng không kém, đó là những người ủng hộ trật tự dựa trên luật lệ phải nhìn nhận vấn đề một cách nghiêm túc hơn. Những hậu quả có tính hệ thống gây ra bởi Trung Quốc cuối cùng có lẽ cũng đã được nhận ra, với những tuyên bố gần đây của Mỹ. Có vẻ như những thách thức pháp lý sẽ chuyển thành những thách thức chính trị cho một thế giới an toàn hơn và đáng mơ ước hơn.

Xem thêm:

The Interpreter ngày 12/8/2020: [China is overturning the rules-based order from within](#)

David Hutt: Bắc Kinh không hiểu chủ nghĩa dân tộc chống Trung Quốc của Việt Nam

Bài viết cho rằng giới học giả Trung Quốc đã sai lầm khi cho rằng chủ nghĩa dân tộc chống Trung Quốc ở Việt Nam chủ yếu bắt nguồn từ Đảng Cộng Sản Việt Nam (ĐCSVN). Đúng là trong nhiều trường hợp, ĐCSVN tỏ ra mạnh mẽ trong các tuyên bố bảo vệ chủ quyền của Việt Nam ở Biển Đông nhằm giành được những lời khen ngợi của người dân, nhưng kể từ thập niên 2000, chủ nghĩa dân tộc đã không còn hoàn toàn nằm trong tầm kiểm soát của ĐCSVN. Điều này đặt ĐCSVN vào một tình thế lựa chọn khó khăn nếu như Trung Quốc ngày càng hung hăng ở Biển Đông.

Không có bầu cử dân chủ, ĐCSVN có được tính chính danh từ ba yếu tố: tăng trưởng kinh tế đáng kể ở Việt Nam, di sản của việc lật đổ chính quyền thực dân, và thống nhất đất nước. Tuy nhiên những yếu tố này bắt đầu va chạm với nhau khi Trung Quốc bước vào bức tranh. Nếu muốn duy trì tốc độ tăng trưởng kinh tế cao, Hà Nội cần duy trì quan hệ tốt với Trung Quốc - đối tác thương mại lớn nhất. Nhưng khi làm như vậy, ĐCSVN bị những người theo chủ nghĩa dân tộc trong nước cáo buộc là bù nhìn của Bắc Kinh và bán chủ quyền đất nước. Mặt khác, nếu ĐCSVN có lập trường cứng rắn chống lại Trung Quốc, quan hệ với Bắc Kinh xấu đi, dẫn tới suy giảm tăng trưởng kinh tế Việt Nam.

Cân bằng những yếu tố này không dễ dàng. Nếu được sự hậu thuẫn an ninh của Mỹ, ĐCSVN không cần phải đối đầu trực tiếp với Trung Quốc. Trong lúc Washington đấu tranh và khẩu chiến trực tiếp với Trung Quốc thì Hà Nội có thể giữ vị trí ôn hoà. ĐCSVN vừa có thể tỏ ra chống lại sự xâm lược của Trung Quốc và do đó duy trì được một số sự ủng hộ trong nước, nhưng không cần phải quyết liệt với Trung Quốc như khi không có sự hậu thuẫn của Mỹ, và do đó không làm Bắc Kinh quá tức giận và vì vậy vẫn duy trì được quan hệ kinh tế.

Nhưng nếu Trung Quốc tiếp tục hung hăng nhằm làm suy yếu vị thế của Mỹ ở châu Á và Biển Đông, ĐCSVN sẽ phải lựa chọn giữa hai con đường: hoặc là chấp nhận phục tùng Trung Quốc

để giữ quan hệ kinh tế, đồng nghĩa với chấp nhận từ bỏ các yêu sách ở Biển Đông; hoặc hành động quyết đoán hơn nữa chống lại chủ nghĩa bành trướng của Trung Quốc nhằm xoa dịu chủ nghĩa dân tộc trong nước nhưng chắc chắn sẽ làm tổn hại quan hệ song phương với Trung Quốc. Sự hung hăng ngày càng gia tăng của Trung Quốc ở Biển Đông càng ngày càng đẩy ĐCSVN vào tình thế có thể phải lựa chọn giữa kinh tế và chủ nghĩa dân tộc, giữa Mỹ và Trung Quốc.

Xem thêm:

9 dash line ngày 7/8/2020: [Beijing does not understand Vietnam's anti-China Nationalism](#)

VII- NGHIÊN CỨU KHOA HỌC/BÁO CÁO CHUYÊN SÂU

Congressional Research Service (6 August 2020) U.S.-China Strategic Competition in South and East China Seas: Background and Issues for Congress

Ngày 6/8/2020, Vụ Khảo cứu Quốc hội Hoa Kỳ công bố bản cập nhật báo cáo Cạnh tranh chiến lược Hoa Kỳ - Trung Quốc ở Biển Đông và Biển Hoa Đông chuẩn bị cho Quốc hội Hoa Kỳ.

Bản báo cáo viết, các mục tiêu tiềm năng của Hoa Kỳ đối với cạnh tranh chiến lược với Trung Quốc ở Biển Đông và Biển Hoa Đông bao gồm nhưng không nhất thiết giới hạn ở những điều sau: ngăn cản Trung Quốc thực hiện thêm các hoạt động xây dựng căn cứ ở Biển Đông, hay chuyển thêm quân nhân, thiết bị và vật tư đến các căn cứ ở những vị trí Trung Quốc đang chiếm đóng ở Biển Đông, bắt đầu các hoạt động xây đảo hoặc xây căn cứ tại bãi cạn Scarborough, tuyên bố các đường cơ sở thẳng xung quanh các thực thể địa lý mà Trung Quốc yêu sách ở Biển Đông, hay tuyên bố vùng nhận diện phòng không (ADIZ) ở Biển Đông; khuyến khích Trung Quốc giảm bớt hoặc chấm dứt các hoạt động của lực lượng trên biển của họ tại quần đảo Senkaku ở Biển Hoa Đông, ngừng các hành động nhằm gây áp lực lên Philippines tại các địa điểm Philippines chiếm đóng ở quần đảo Trường Sa, tạo điều kiện cho ngư dân Philippines tiếp cận nhiều hơn các vùng biển xung quanh bãi cạn Scarborough hoặc ở quần đảo Trường Sa, áp dụng định nghĩa của Hoa Kỳ/phương Tây về tự do trên biển, và chấp nhận và tuân thủ Phán quyết Toà trọng tài tháng 7/2016.

Đọc toàn văn [ở đây](#).

Xem thêm: Vụ Khảo cứu Quốc hội Hoa Kỳ ngày 5/8/2020: [Vai trò của Hoa Kỳ trên thế giới](#)